

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

NUTARIMAS

Dėl Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymo normų, nustatančių aukštųjų mokyklų bendrabučių kambarių privatizavimą, atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai

Vilnius, 1994 m. birželio 27 d.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Algirdo Gailiūno, Kęstučio Lapinsko, Zigmo Levickio, Vlado Pavilionio, Prano Vytauto Rasimavičiaus, Stasio Stačioko, Teodoros Staugaitienės, Stasio Šedbaro ir Juozo Žilio,

sekretoriaujant Sigutei Brusovienei,

dalyvaujant suinteresuoto asmens – Seimo atstovams Seimo nariams Juliui Beinortui, Gediminui Adolfui Paviržiui, advokatui Kazimierui Motiekai ir Algirdui Taminskui,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102 straipsnio pirmąja dalimi ir Konstitucinio Teismo įstatymo 1 straipsnio pirmąja dalimi, viešame Teismo posėdyje 1994 m. birželio 16 d. išnagrinėjo bylą Nr. 2/94 pagal pareiškėjo – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prezidiumo prašymą ištirti, ar Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymo normos, nustatančios aukštųjų mokyklų bendrabučių kambarių privatizavimą, atitinka Lietuvos Respublikos Konstituciją.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

I

Vilniaus miesto antrosios apylinkės teismas 1993 m. spalio 6 d. sprendimu patenkino ieškovų G. Aleksonio ir R. Aleksonienės ieškinį atsakovui Vilniaus universitetui dėl gyvenamosios patalpos privatizavimo ir įpareigojo Universitetą parduoti ieškovams jų nuomojamą gyvenamąją patalpą Vilniuje, Čiurlionio g. 1/2-15. Teismo sprendimas buvo priimtas remiantis Butų

privatizavimo įstatymu, kuris nustato valstybinio ir visuomeninio butų fondo pirkimo–pardavimo tvarką nuomininkams, nuomojantiems gyvenamąsias patalpas. Butų privatizavimo įstatymo 2 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta, kad „pirkimo–pardavimo objektas yra valstybinio ir visuomeninio butų fondo gyvenamieji namai, butai daugiabučiuose namuose, butai ir kambariai bendrabučiuose“. Šio įstatymo 3 straipsnio antrojoje dalyje nurodoma, kad neprivatizuojami „kambariai bendrabučiuose, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka skiriami vidurinių, profesinių, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų moksleiviams, studentams bei doktorantams apgyvendinti, taip pat kambariai Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos bei Lietuvos kurčiųjų draugijos ir Lietuvos invalidų draugijos bendrabučiuose“ (Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymas, 1993 m. liepos 15 d. redakcija, Žin., 1993, Nr. 32-722).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų kolegija 1993 m. lapkričio 18 d. nutartimi paliko teismo sprendimą nepakeistą.

Aukščiausiojo Teismo pirmininko pavaduotojas priežiūriniu protestu kreipėsi į Aukščiausiojo Teismo prezidiumą su prašymu panaikinti teismo sprendimą bei kolegijos nutartį, priimti naują sprendimą ir ieškinį atmesti.

Aukščiausiojo Teismo prezidiumas, nagrinėdamas šį protestą, savo nutarimu sustabdė civilinės bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Butų privatizavimo įstatymas, taikant jį Vilniaus universiteto bendrabučio atžvilgiu, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio trečiajai daliai.

II

Aukščiausiojo Teismo prezidiumas savo prašymą grindžia šiais argumentais.

Konstitucijos 40 straipsnio trečiojoje dalyje nustatyta, kad aukštosioms mokykloms suteikiama autonomija. Pagal Vilniaus universiteto statutą ši aukštoji mokykla, turėdama autonomiją, naudojasi savo teritorijos ir pastatų neliečiamumo teise. Pakeisti Universiteto teritorijos ribas, perduoti pastatus gali tik Lietuvos Respublikos Seimas atsižvelgdamas į Universiteto tarybos nuomonę. Universiteto taryba ir senatas, sprendami G. Aleksonio prašymą leisti privatizuoti gyvenamąją patalpą ir išreikšdami nuomonę, kad bendrabutis, esantis Čiurlionio g. 1/2, yra neprivatizuotinas, rėmėsi minėta Konstitucijos nuostata ir Vilniaus universiteto statutu.

Vilniaus miesto antrosios apylinkės teismas savo sprendimą motyvuoja tuo, kad Butų privatizavimo įstatymas yra specialus įstatymas, jis priimtas vėliau negu Vilniaus universiteto statutas. Teismo nuomone, esant įstatymų konkurencijai, taikomos Butų privatizavimo įstatymo normos. Civilinių bylų kolegija su tokiomis teismo išvadomis sutiko ir pažymėjo, kad ginčo patalpų nėra neprivatizuotinių patalpų sąraše.

Priežiūriniame proteste argumentuojama, kad ginčą teismas turėjo spręsti pagal Vilniaus universiteto statutą, kuris yra šiam Universitetui speciali norma, o Butų privatizavimo įstatymas yra bendras, taikomas privatizuojant visos Respublikos valstybinį ir visuomenį butų fondą. Universiteto tarybai nesutikus ginčo patalpų privatizuoti, o Seimui šiuo klausimu nepriėmus sprendimo, teismas ieškinio patenkinti negalėjo.

III

Suinteresuoto asmens atstovai J. Beinortas ir G. A. Paviržis Konstitucinio Teismo posėdyje paaiškino, kad Butų privatizavimo įstatymas gimė realizuojant idėją, jog valstybės turtas, sukauptas gyvenamajame fonde, turėtų būti perduodamas jos žmonėms. Šis įstatymas leido šešiasdešimčiai procentų Lietuvos gyventojų lengvatinėmis sąlygomis įsigyti nuosavybės teise jų nuomojamas valstybinio ar visuomeninio butų fondo gyvenamąsias patalpas. Atsižvelgdamas į Lietuvos piliečių, gyvenančių bendrabučiuose, padėtį, Seimas priėmė pataisą, leidžiančią privatizuoti ir kambarius bendrabučiuose. Suinteresuoto asmens atstovai teigė, kad Universitetas, kaip valstybinė studijų ir mokslo įstaiga, privalo laikytis Mokslo ir studijų įstatymo, kurio 19 straipsnyje nurodoma, kad valstybės priskirtu turtu mokslo ir studijų įstaiga disponuoja Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Butų privatizavimo įstatymas kaip tik ir nustato disponavimo šiuo turtu tvarką nepriklausomai nuo jo žinybingumo. Jis yra taikomas visam butų fondui, pastatytam Lietuvos Respublikos gyventojų lėšomis, t. y. nepriklausomai nuo šiuo fondu disponuojančios organizacijos, kuriai jis buvo priskirtas. Suinteresuoto asmens atstovų nuomone, Butų privatizavimo įstatymas neprieštarauja Konstitucijai.

Suinteresuoto asmens atstovo A. Taminsko nuomone, Butų privatizavimo įstatymas neprieštarauja Konstitucijos 40 straipsnio trečiajai daliai taip pat ir dėl šių motyvų:

1. Butų privatizavimo įstatymas buvo priimtas vėliau negu Vilniaus universiteto statutas. Todėl jeigu ir būtų kalbama apie šių įstatymų konkurenciją, galioja vėliau priimtas įstatymas, kuris išreiškia paskutinę įstatymų leidėjo valią. Be to, Butų privatizavimo įstatymas yra specialus, kadangi reguliuoja tik konkrečius privatizavimo, o ne bendrus turtą valdant, naudojant ir disponuojant juo atsirandančius teisinius santykius.

2. Universitetas jam perduotą valstybės turtą valdo, naudoja bei disponuoja juo ne nuosavybės, bet turto patikėjimo teisėmis. Valstybės, kaip vienintelės valstybinio turto savininkės, teisės įgyvendina aukščiausiasis valstybinės valdžios organas priimdamas įstatymus, poįstatyminius aktus, šiuo konkrečiu atveju – patvirtindamas Vilniaus universiteto statutą. Todėl Universitetas privalo valstybės turtą (taip pat ir bendrabučius) valdyti, naudoti ir juo disponuoti pagal savo statutą, bet nepažeisdamas Lietuvos Respublikos įstatymų. Butų privatizavimo įstatymas privalomas

visiems subjektams, taip pat ir Universitetui, kadangi šis savo turtu disponuoja tik įstatymų nustatyta tvarka.

3. Pagal Vilniaus universiteto statutą ši aukštoji mokykla, turėdama autonomiją, naudojasi savo teritorijos ir pastatų neliečiamumo teise, o keisti teritorijos ribas, paimti pastatus gali tik Aukščiausioji Taryba (dabar Seimas) atsižvelgdama į Universiteto tarybos nuomonę. Suinteresuoto asmens atstovo teigimu, Universiteto autonomija neapima pastatų ir teritorijos neliečiamumo teisės, kadangi Vilniaus universiteto statuto 1.2.1 punkte šios sąvokos yra aiškiai atskirtos. Universiteto tarybos nuomonė dėl teritorijos keitimo ir pastatų valdymo negali varžyti Seimo, įgyvendinančio valstybės, kaip turto savininkės, nuosavybės teises. Tik tuo atveju, jeigu būtų sprendžiamas Universitetui perduoto valstybės turto perdavimo kitoms valstybinėms įmonėms, įstaigoms, organizacijoms ar aukštosioms mokykloms klausimas, šios nuostatos reikėtų laikyti. Gyvenamųjų patalpų (taip pat ir bendrabučių) privatizavimo atveju, kai keičiasi nuosavybės forma, aukščiausiasis valstybinės valdžios organas įstatymu išreiškia savo valią disponavimo valstybės turtu klausimu.

4. Butų privatizavimo įstatymas sudarė galimybę Lietuvos gyventojams lengvatinėmis sąlygomis įsigyti privatinėn nuosavybėn nuomojamus valstybinio ir visuomeninio butų fondo gyvenamuosius namus, butus, taip pat ir kambarius bendrabučiuose. Nepagrįstai atėmus iš aukštųjų mokyklų darbuotojų teisę privatizuoti jų nuomojamus kambarius darbuotojų bendrabučiuose, būtų varžomos konkrečios piliečių grupės – aukštųjų mokyklų darbuotojų konstitucinės teisės ir iš esmės būtų įteisinta diskriminacija profesiniu bei socialiniu pagrindu (Konstitucijos 29 straipsnis).

Suinteresuoto asmens atstovas K. Motieka paaikškino, kad pagal Konstituciją valstybė nereguliuoja aukštajai mokyklai perduoto turto tvarkymo arba disponavimo juo klausimų, ji tik prižiūri mokymo ir auklėjimo įstaigų veiklą. Pastatai, taip pat aukštosios mokyklos bendrabučiai priklauso aukštosios mokyklos autonomijos sričiai. Autonomija – tai tam tikra savivalda, patvirtinta įstatymu, kuris turi būti vykdomas. Universiteto autonomiją ir disponavimo pastatais teisę griežtai apibrėžia Vilniaus universiteto statusas, pagal kurį spręsti disponavimo Universiteto turtu klausimus gali Universiteto taryba ir senatas. Valstybė, perdavusi Universitetui teisę disponuoti turtu, gali paimti jį tik įstatymų nustatyta tvarka ir nepažeisdama Universiteto statuto.

Mokslo ir studijų institucijos joms priklausantį turtą naudoja Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Universitetui privalomi visi įstatymai, išskyrus tuos, kuriais yra nustatyta speciali jų vykdymo tvarka. Privatizuojant Universiteto bendrabučius turi būti taikomas įstatymo galią turintis Vilniaus universiteto statusas, nes Butų privatizavimo įstatymas yra skirtas visam valstybiniam butų fondui, išskyrus autonomiją turinčias aukštąsias mokyklas.

Suinteresuoto asmens atstovo K. Motiekos nuomone, nei Vilniaus universiteto statusas, kuris patvirtintas įstatymu, nei Butų privatizavimo įstatymas neprieštarauja Konstitucijai. Abu įstatymai

yra galiojantys ir turi skirtingas, apibrėžtas savo veiklos sritis, todėl Universiteto autonomijos negali reguliuoti Butų privatizavimo įstatymo normos.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Konstitucijos 40 straipsnio trečiojoje dalyje nustatyta: „Aukštosioms mokykloms suteikiama autonomija“.

Istoriškai aukštosios mokyklos autonomijos idėja susiformavo viduramžiais, kuriantis universitetams kaip mokslo ir mokymo įstaigoms. Autonomija reiškė, kad universitetas tam tikra prasme yra laisvas nuo valstybės, siekia kuo daugiau atsiriboti nuo politinės valdžios įtakos, sukurti savarankišką aukštosios mokyklos vidaus gyvenimo reguliavimo sistemą. Tokio atsitolinimo nuo valstybinės valdžios tikslas buvo apsaugoti mokslo, tyrimo ir mokymo laisvę, apginti mokslininkus ir dėstytojus nuo politinio bei ideologinio poveikio. Akademinės autonomijos raidą visada lėmė supratimas, jog mokslas ir mokymas gali normaliai egzistuoti ir skatinti pažangą tik tada, kai jie yra laisvi ir nepriklausomi. Taip susiformavo akademinės laisvės principas, išreiškiantis siekimą apginti nuo išorinės įtakos mokslininkų ir dėstytojų mokslinės minties ir jos išraiškos laisvę. Tradiciškai aukštosios mokyklos autonomija suprantama kaip teisė savarankiškai nustatyti ir įtvirtinti įstatuose ar statute savo organizacinę ir valdymo struktūrą, ryšius su kitais partneriais, mokslo ir studijų tvarką, studijų programas, studentų priėmimo tvarką, spręsti kitus su tuo susijusius klausimus, naudotis valstybės perduotu ir kitu įsigytu turtu, turėti teritorijos ir pastatų, kito turto, skirto mokslo ir studijų reikalams, neliečiamumo garantiją. Tuo tikslu aukštajai mokyklai garantuojama institucinė autonomija, t. y. tam tikras statusas, kuris reiškia, kad yra tam tikros veiklos sritys, laisvos nuo vykdomosios valdžios kontrolės.

2. Universitetų *Magna charta* (1988 m.) skelbia, kad žmonijos kultūros, mokslo ir technikos raidos pamatas yra kuriamas tokiuose kultūros, pažinimo ir tyrimų centruose, kaip tikrieji universitetai. Kad „universitetas galėtų tenkinti šiuolaikinio pasaulio poreikius, jo tiriamasis ir mokslinis darbas turi būti moralės ir intelekto atžvilgiu nepriklausomas nuo jokios politinės, ideologinės ar ekonominės valdžios“ (Pagrindiniai principai, 1 straipsnis). Tai suponuoja ypatingą universiteto statusą valstybėje ir visuomenėje.

3. Aukštosios mokyklos veiklos sritis, laisvas nuo valstybės valdymo institucijų ir pareigūnų poveikio bei kontrolės, nustato įstatymų leidėjas. Kartu ir pats įstatymų leidėjas apriboja savo galias šių veiklos sričių atžvilgiu. Valstybėse, kuriose akademinė autonomija yra įtvirtinta konstitucijose, taip apriboti savo galias įstatymų leidėją įpareigoja konstitucinė nuostata dėl aukštosios mokyklos autonomijos.

Atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę, ši nuostata buvo įtvirtinta Laikinajame Pagrindiniame Įstatyme. Tai reiškė Lietuvos valstybės tradicijos pripažinti universiteto akademinę autonomiją tęstinumą. Aukštosios mokyklos autonomijos principas buvo įtvirtintas ir 1992 m. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje. Jis detalizuotas Mokslo ir studijų įstatyme, parlamento tvirtinamuose aukštųjų mokyklų statutuose. Šiuose teisės aktuose yra atskleistas akademinės laisvės turinys, numatytos aukštųjų mokyklų veiklos sritys, laisvos nuo vykdomosios valdžios kontrolės, įtvirtintas savivaldos turinys, apibūdinta valstybės turto perdavimo aukštosioms mokykloms tvarka ir nustatytos naudojimosi šiuo bei kitu aukštosios mokyklos turtu garantijos.

4. Demokratinėje teisinėje valstybėje valdžia priklauso tautai. Aukščiausią suverenią galią tauta vykdo tiesiogiai arba per savo išrinktus atstovus. Įgyvendindamas valstybės valdžią, įstatymų leidėjas leidžia įstatymus, kurie yra pirminiai teisės aktai, išreiškiantys įstatymų leidėjo valią ir turintys aukščiausiąją teisinę galią. Į įstatymų reguliavimo sritį patenka ir tie subjektai, kuriems valstybė garantuoja autonomiją. Tačiau naujai priimtas įstatymas negali susiaurinti ar pažeisti tų savivaldos garantijų, kurios yra įtvirtintos konstitucijoje ir detalizuotos įstatymuose. Valstybė turi laiduoti, kad mokslo įstaigose laisvos mokslinės veiklos teisė išliks nepaliesta, kartu užtikrinti ir reikiamas materialines bei finansines šios veiklos sąlygas.

Valstybės teisė reguliuoti išorinius aukštosios mokyklos reikalus neprieštarauja autonomijai, jei tai nedaro poveikio aukštosios mokyklos mokslinės ir pedagoginės veiklos laisvei. Kartu aukštosios mokyklos laisvė priimti sprendimus, grindžiamus institucine autonomija, nereiškia, kad šie sprendimai gali įtvirtinti institucinių interesų pirmumą atskirų asmenų teisių atžvilgiu, jeigu tuo sąlygotų šių asmenų diskriminaciją. Universitetui, kaip ir kiekvienai aukštajai mokyklai, galioja įstatymai, reguliuojantys bendruosius visuomeninius santykius.

5. Atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę ir į šalies teisinę sistemą grąžinus privačios nuosavybės teisės konstitucinį institutą, Lietuvoje buvo priimti įstatymai dėl valstybinio ir visuomeninio turto privatizavimo. Butų privatizavimas buvo viena iš valstybės socialinės politikos kryptių.

1991 m. gegužės 28 d. Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymu buvo įtvirtinta teisė Lietuvos gyventojams įsigyti privatinę nuosavybę nuomojamus valstybinio ir visuomeninio butų fondo gyvenamuosius namus, butus daugiabučiuose namuose ir bendrabučiuose. Tačiau dalis Lietuvos gyventojų, gyvenančių bendrabučiuose, negalėjo privatizuoti gyvenamųjų patalpų, kurios neatitiko buto reikalavimų. Gyvenamosiomis patalpomis gyventojai paprastai buvo aprūpinami darbo santykių pagrindu, tačiau šiuo pagrindu bendrabučiuose kambarius nuomojantys asmenys vykdant gyvenamųjų patalpų privatizavimą atsidūrė kitokioje teisinėje padėtyje negu asmenys, gyvenantys nuomojamuose valstybinio ir visuomeninio butų fondo namuose ar butuose.

Seimas 1993 m. liepos 15 d. įstatymu papildė Butų privatizavimo įstatymą, įtraukė į privatizuotinų objektų sąrašą kambarius bendrabučiuose, bet išskyrė tuos, kurie skiriami vidurinių, profesinių, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų moksleiviams, studentams bei doktorantams apgyvendinti, taip pat kambarius Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos bei Lietuvos kurčiųjų draugijos ir Lietuvos invalidų draugijos bendrabučiuose. Tokiu būdu įstatymų leidėjas išplėtė asmenų, turinčių teisę privatizuoti valstybinio ir visuomeninio butų fondo patalpas, sąrašą.

Šia norma įstatymų leidėjas nustatė, kad neprivatizuojami kambariai bendrabučiuose, kurie yra skirti apgyvendinti studentams bei doktorantams, t. y. asmenims, susijusiems su aukštąja mokykla laikiniais mokslo, mokymosi santykiais ir apgyvendinamiems bendrabučiuose taip pat tik tam tikram laikui. Asmenys, kurie buvo apgyvendinti aukštųjų mokyklų bendrabučiuose nuolatinių darbo santykių pagrindu, įgijo teisę privatizuoti nuomojamas gyvenamąsias patalpas. Šiuo atžvilgiu jų teisės buvo sulygintos su kitų įmonių, įstaigų, organizacijų darbuotojų, taip pat gyvenančių bendrabučiuose, teisėmis.

6. Mokslo ir studijų įstatymo 12 ir 19 straipsniuose nustatyta, kad valstybinei mokslo ir studijų įstaigai valstybė steigimo ar perregistravimo aktu perduoda valdyti ir naudoti valstybės turtą, kuris turi būti naudojamas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Pagal Civilinį kodeksą valstybinei įstaigai perduotas turtas yra viešoji nuosavybė ir išlieka valstybės nuosavybės teisės objektu (97–98¹ straipsniai). Tačiau valstybė negali pažeisti disponavimo šiuo turtu tvarkos, kuri yra įtvirtinta galiojančiuose teisės aktuose. Visuose iki šiol patvirtintuose aukštųjų mokyklų statutuose yra numatyta, kad aukštajai mokyklai garantuojama nustatyta tvarka valstybės perduotų teritorijų ir pastatų neliečiamumo teisė. Šios įstatymų leidėjų nuostatos patvirtina tai, kad universitetams ir kitoms aukštosioms mokykloms priklausančio turto apsaugai valstybė turi skirti ypatingą dėmesį. Nustatant specialias šio turto apsaugos taisykles atsižvelgiama į tai, kad universitetams, kitoms aukštosioms mokykloms perduotas turtas yra mokslo ir studijų laisvės įgyvendinimo materialinis pagrindas. Keisti aukštųjų mokyklų teritorijų ribas, pastatų priklausomybę arba juos paimti galima tik atsižvelgiant į aukštosios mokyklos tarybos ar senato nuomonę. Nuostata, kad pastatai gali būti paimami atsižvelgus į universiteto tarybos nuomonę, yra įtvirtinta ir Vilniaus universiteto statute (1.2.2 p.).

Butų privatizavimo įstatymo 1993 m. liepos 15 d. papildymais dėl aukštųjų mokyklų bendrabučių privatizavimo visų pirma buvo siekiama išlaikyti vieningą nuostatą valstybės turto privatizavimo srityje. Tai jokių būdu nereiškia, kad aukštoji mokykla, jos mokslo ir studijų interesai yra paneigiami įstatymų leidėjo galia. Atsižvelgiant į tai, kad valdžios galias riboja Konstitucija (5 straipsnis), įstatymų leidėjas negali priimti sprendimų, kurie varžytų Konstitucijos 42 straipsnyje įtvirtintą mokslo, tyrimo bei dėstymo laisvę, taip pat Konstitucijos 40 straipsnyje įtvirtintą aukštųjų

mokyklų autonomiją. Todėl Seimas, atsižvelgdamas į konstitucinę aukštųjų mokyklų autonomijos statusą, numatė išimtis tais atvejais, kai kambarių bendrabučiuose privatizavimas galėtų daryti įtaką aukštųjų mokyklų mokslo ir studijų interesams, t. y. įstatyme buvo uždrausta privatizuoti bendrabučius, skirtus apgyvendinti studentams ir doktorantams (pagal 1994 m. gegužės 19 d. padarytus Butų privatizavimo įstatymo pakeitimus – ir rezidentams).

Kitaip turi būti vertinami atvejai, kai gyvenamosios patalpos aukštosios mokyklos bendrabutyje buvo suteikiamos nuolatiniais šios mokyklos darbuotojams. Jų teisinė padėtis pagal butų įstatymus yra analogiška padėčiai asmenų, gyvenančių kitų įmonių, įstaigų ar organizacijų bendrabučiuose. Aiškinimas, kad turėtų būti taikomos skirtingos bendrabučių privatizavimo taisyklės atsižvelgiant į šių bendrabučių žinybinį priklausomumą, nėra pagrįstas ir prieštarauja Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam asmenų lygybės įstatymui principui. Aukštųjų mokyklų bendrabučių, kuriuose buvo apgyvendinti nuolatiniai tų mokyklų darbuotojai, privatizavimas nepažeidžia aukštosios mokyklos mokslo, tyrimo, dėstymo ar savivaldos laisvės. Nustatydamas galimybę privatizuoti tokius bendrabučius, įstatymų leidėjas nuosekliai sprendė bendrą visuomeninės reikšmės problemą, kuri nepriklauso specifinei aukštosios mokyklos autonomijos sričiai.

Pažymėtina, kad įgyvendinant Butų privatizavimo įstatymo nuostatas dalis gyvenamųjų patalpų, esančių bendrabučiuose, jau privatizuota aukštųjų mokyklų, tarp jų ir Vilniaus universiteto, sutikimu. Neigiant darbuotojų, turinčių nuolatinį darbo santykius su aukštąja mokykla, teisę privatizuoti nuomojamą gyvenamąjį plotą bendrabučiuose, neteisėtai būtų apribotas jų civilinis teisnumas.

Jeigu Butų privatizavimo įstatymo 1993 m. liepos 15 d. papildymai ir būtų vertinami kaip pagrindas paimti ir perduoti Universiteto pastatus, tai ir šiuo atveju negalima neatsižvelgti į tai, kad Universiteto tarybos nuomonę įstatymų leidėjas žinojo. Kaip matyti iš 1993 m. liepos 13 d. Seimo posėdžio, kuriame buvo svarstomi minėto įstatymo pakeitimai, stenogramos, Seimui buvo pateikta Universiteto tarybos nuomonė, išreikšta 1992 m. sausio 10 d. nutarime.

Remdamasis išdėstytais motyvais, Konstitucinis Teismas daro išvadą, kad Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymo normos, leidžiančios privatizuoti kambarius aukštųjų mokyklų bendrabučiuose, kuriuose buvo apgyvendinti nuolatiniai šių mokyklų darbuotojai, neprieštarauja Konstitucijai.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 53, 54, 55 ir 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nutaria:

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymo normos, nustatančios aukštųjų mokyklų bendrabučių kambarių privatizavimą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Nutarimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Algirdas Gailiūnas

Kęstutis Lapinskas

Zigmas Levickis

Vladas Pavilionis

Pranas Vytautas Rasimavičius

Stasys Stačiokas

Teodora Staugaitienė

Stasys Šedbaras

Juozas Žilys